

و ما أرسلنا من رسول إلا ليطاع بإذن الله و لو أنهم إذ ظلموا أنفسهم جاؤك فاستغفروا الله و استغفر لهم الرسول لوجدوا الله توابا رحیما.

چشم انداز

✓ اساسا هر پیامبری که از جانب خدا فرستاده شده باید از او اطاعت شود و این یک فرمان الهی است و به همین جهت اطاعت از پیامبر ﷺ اطاعت از خداوند است.

✓ پیامبران باید معصوم باشند و هرگز دچار خطا و اشتباه و گناه و معصیت نشوند. چون اطاعت آنها به طور مطلق واجب شده و مسلم است که اطاعت از فرد خطاکار از نظر عقلی درست نیست و نمی تواند

مورد نظر خداوند باشد و خداوند هرگز بندگان خود را به اطاعت از فرد خطاکار فرمان نمی دهد.

✓ این آیه به روشنی دلالت دارد بر اینکه شفاعت خواهی از پیامبر ﷺ کار مطلوبی است و مسلمانان طبق تعلیم این آیه پیش پیامبر ﷺ می رفتند و از او شفاعت خواهی می کردند و حتی پس از مرگ پیامبر ﷺ هم در طول تاریخ، مسلمانان آگاه وقتی به زیارت قبر پیامبر ﷺ می روند با الهام از این آیه از آن حضرت تقاضای شفاعت می کنند و از او می خواهند که برای آنها از خدا طلب

امریز نماید.

✓ این یک سنتی است که دانشمندان و علمای اسلامی به آن عمل می کردند و در زیارتنامه های پیامبر ﷺ هم این مطلب را قرار داده اند و حتی متن این آیه را هم آورده اند.

✓ بنابراین کسانی که شفاعت خواهی از پیامبر را شرک قلمداد می کنند، با مضمون این آیه و نیز با سیره مستمر مسلمانان مخالفت می ورزند و آنها را این خسارت بس که خود را از این خیر و برکت محروم کرده اند.

تفسیر کوثر، ج ۲، ص ۴۷۴ و ۴۷۵

شان نزول

✓ از حسن بصری روایت شده که این آیه درباره دوازده مرد یهودی آمد که با هم بر نفاق با پیغمبر ﷺ اتفاق کرده بودند. خدای تعالی به رسولش خبر داد، پس حضرت رسول ﷺ مجلسی تعیین نمود و آنها را حاضر گرداند و فرمود از شما آن دوازده نفر که اتفاق کرده

بودید اگر برخیزید و استغفار کنید من برای شما شفاعت می کنم. هرچند رسول این مطلب را اعاده می نمود هیچ کس برنخواست. پس حضرت هر یک از آنها را به نام و نسب، اسم برد و آنها را میان مردم رسوا گردانید. آن وقت گفتند یا رسول الله برای ما استغفار کن. حق تعالی این آیه را فرستاد. حضرت فرمود اگر اول استغفار کرده بودید از شما پذیرفته میشد، لکن چون استغفار نکردید اکنون دیگر شما را به سوی خدا و رسول راهی نیست و از شما قبول نمی گردد و امر فرمود آنها را از مجلس بیرون کردند.

تفسیر مخزن العرفان در علوم قرآن، ج ۴، ص ۱۰۲

دعا در حق دیگران

✓ دعای پیامبر ﷺ در حق مؤمنان مستجاب است. «استغفر لهم الرسول لوجدوا الله» دعای نیکان و فرشتگان نیز در حق آنان اثر دارد. در یک جا استغفار فرشتگان برای مردم مطرح است «وَ يَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ» (شوری/۵) و در جای دیگر برای مؤمنان. «وَ يَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا» (غافر/۷)

تفسیر نور، ج ۲، ص ۹۷

ایستگاه دوم: پرسمان زندگی (زال احکام)

درس ۱۲۵: تمه مباحث روزه

در این موارد نه قضا واجب است و نه كفارة:

✓ روزه های ایام کفر برای تازه مسلمان؛ یعنی اگر کافری مسلمان شود قضای روزه های گذشته واجب نیست.

✓ کسی که به سبب پیری نمی تواند روزه بگیرد و بعد از ماه رمضان هم نمی تواند قضای آن را انجام دهد. ولی اگر روزه گرفتن برایش دشوار است، باید برای هر روز یک مُد طعام به فقیر بدهد.

✓ روزه قضای پدر و مادر

✓ پس از مرگ پدر، پسر بزرگ او باید نمازها و روزه های قضا شده او را به جا آورد و احتیاطا مستحب است قضای نماز و روزه های مادر را هم به جا آورد. (به فتوای برخی از فقها نمازها و روزه های قضا مادر نیز بر او واجب است.)

فرجام تلخ عدم اطاعت از خدا و رسول ﷺ

✓ «إذ ظلموا أنفسهم» ... اشاره به این که فایده اطاعت فرمان خدا و پیامبر ﷺ متوجه خود شما می شود و مخالفت با آن در واقع یک نوع ستم به خویشتان است. زیرا زندگی مادی شما را به هم می ریزد و از نظر معنوی مایه عقب گرد شماس.

تفسیر نمونه، ج ۳، ص ۴۵۱

رد عقیده جبر یون

✓ هدف از فرستادن پیامبران، اطاعت و فرمانبرداری کردن همه مردم بوده است. حال اگر بعضی از مردم از آزادی خود سوءاستفاده کردند و اطاعت ننمودند،

تقصیر متوجه خود آنهاست. بنابراین آیه فوق عقیده جبریون را که می گویند بعضی از مردم از آغاز موظف به اطاعت و بعضی محکوم به عصیان و مخالفت هستند، نفی می کند.

تفسیر نمونه، ج ۳، ص ۴۵۰

آیا توسل به معصومین شرک است؟!

✓ از این آیه ضمنا پاسخ کسانی که توسل جستن به پیامبر ﷺ و یا امام را یک نوع شرک می پندارند، روشن می شود. زیرا این آیه صریحا می گوید که آمدن به سراغ پیامبر ﷺ و او را بر درگاه خدا شفیع قرار دادن و وساطت و استغفار او برای گنهکاران مؤثر است و موجب پذیرش توبه، و رحمت الهی است.

✓ اگر وساطت و دعا و استغفار و شفاعت خواستن از پیامبر ﷺ شرک بود، چگونه ممکن بود که قرآن چنین دستوری را به گنهکاران بدهد! منتها افراد خطاکار باید نخست خود توبه کنند و از راه خطا برگردند، سپس برای قبول توبه خود از استغفار پیامبر ﷺ نیز استفاده کنند.

✓ بدیهی است پیامبر ﷺ آموزنده گناه نیست. او تنها می تواند از خدا طلب آموزش کند و این آیه، پاسخ دندان شکنی است به آنها که این گونه وساطت را انکار می کنند.

تفسیر نمونه، ج ۳، ص ۴۵۱

لزوم استغفار

✓ این آیه دلالت دارد بر اینکه شخصی که مرتکب گناه کبیره شده، باید استغفار کند. زیرا خداوند توبه او را می پذیرد و نیز دلالت دارد بر این که مجرد استغفار کافی نیست، بلکه باید اصرار و تصمیمی برای تکرار

معصیت نداشته باشد. زیرا پیامبر ﷺ برای آن گروه بدون اینکه آنان توبه کنند، استغفار نمی کرد. پس سزاوار است که انسان توبه کند و نادام شود و تصمیم بگیرد که هرگز آن گناه را تکرار نکند، آن گاه در پیشگاه خداوند، استغفار کند تا توبه اش را بپذیرد.

تفسیر مجمع البیان، ج ۵، ص ۲۱۵

انتم حاجت با منافقان

✓ هدف از فرازهای نخست آیه [انتم حاجت بر منافقانی است که پیامبر ﷺ را نافرمانی کردند و داوری او را نپذیرفتند؛ بدین ترتیب که خداوند در این آیه برای منافقان و دیگران بیان داشته است که نافرمانی پیامبر ﷺ تنها نافرمانی خود او نیست، بلکه معصیت خداست. چراکه خداوند امور را جز بر طبق سنت های متعارف انجام

نمی دهد و از جمله این سنت ها آن است که احکام خود را از طریق پیامبری از میان بندگانش به آنان می رساند.

ترجمه تفسیر کاشف، ج ۲، ص ۵۸۱

سیمای مسلمان واقعی

✓ اگر بندگان خدا تسلیم حکم رسول ﷺ شدند و از هیچ حکم آن جناب در باطن دل شان ناراحت نگشتند، آن وقت است که مسلمان واقعی شده اند و در این صورت است که می توان گفت به طور قطع تسلیم حکم خدایند و حتی در برابر حکم تکوینی خدا نیز تسلیم اند.

ترجمه تفسیر المیزان، ج ۴، ص ۶۴۷

مدینه فاضله

✓ سیمای یک جامعه و مدیریت سالم، آن است که مردمش با ایمان، رهبرش آسمانی، فرمان بری و اطاعت مردم قوی، منحرفانش پشیمان و اهل استغفار و رهبرش پذیرا و مهربان باشد.

تفسیر نور، ج ۲، ص ۹۷

خلاصه بحث

✓ توبه ترک رهبر، بازگشت به [سوی] رهبر است.

✓ اگر خطاکاران را بخشیدید به آنان محبت نیز بکنید.

✓ پیامبر ﷺ بخشنده گناه نیست، واسطه عفو الهی است.

✓ راه بازگشت و توبه برای خطاکاران و حتی منافقان باز است.

✓ رها کردن انبیا و رجوع به طاغوت، ظلم به مقام انسانی خود است.

✓ هدف از فرستادن انبیا، هدایت مردم از طریق اطاعت از آنان است.

✓ اقرار و اعتراف به گناه و استغفار در محضر اولیای خدا وسیله و زمینه عفو الهی است.

✓ زیارت رهبران آسمانی و استمداد و توسل از طریق آن عزیزان، مورد تأیید قرآن است.

✓ اطاعت، مخصوص خداست. حتی اطاعت از پیامبران باید با اذن خدا باشد، وگرنه شرک است.

✓ گناهکاران نباید مایوس شوند. استغفار، توبه و زیارت اولیای خدا، وسیله بازسازی روحی آنان است.

✓ گناه، حجابی میان انسان و رحمت الهی است و همین که آن حجاب برطرف شد، رحمت دریافت می شود.

✓ پیوند همه مردم با رسول الله ﷺ باید محکم باشد. چه مؤمن، چه فاسق. مؤمن برای کسب فیض و فاسق برای درک شفاعت.

✓ خطاکار، ابتدا باید پشیمان شود و به سوی حق برگردد. سپس برای استحکام رابطه با خداوند، از مقام رسالت کمک بگیرد.

خلاصه مطالب برگرفته از تفسیر نور، ج ۲، ص ۹۷ و ۹۸ (با اندک جابجایی در چینش جملات)

سایر مسائل

✓ مسافری که باید نمازهای چهار رکعتی را در سفر، دو رکعت بخواند، نباید در آن سفر روزه بگیرد ولی باید قضای آن را به جا آورد و مسافری که نماز را تمام می خواند مثل کسی که شغل او سفر است، باید در سفر روزه بگیرد.

✓ مسافرت در ماه رمضان اشکال ندارد، ولی اگر برای فرار از روزه باشد مکروه است.

✓ روزی را که انسان نمی داند آخر ماه رمضان است یا اول شوال، باید روزه بگیرد. ولی اگر پیش از مغرب بفهمد که اول شوال است باید افطار کند.

✓ اگر حاکم شرع حکم کند که اول ماه است، کسی هم که از او تقلید نمی کند باید به حکم او عمل کند.

منبع: کتاب آموزش فقه؛ نوشته محمدحسین فلاح زاده؛ صفحه ۲۰۳ و ۲۰۴

۱. سوره مبارکه نسا؛ آیه شریفه ۶۴: و ما هیچ پیامبری را نفرستادیم مگر آنکه به توفیق الهی از او اطاعت کنند. و اگر آنان وقتی به خود ستم کرده بودند، پیش تو می آمدند و از خدا آموزش می خواستند و پیامبر [نیز] برای آنان طلب آموزش می کرد، قطعا خدا را توبه پذیر مهربان می یافتند.

- ✓ پرسش اول) وقتی حضرت ظهور می فرمایند چگونه بر دشمنانی که دارای پیشرفته ترین امکانات نظامی و غیره می باشند پیروز می شوند که ما این بحث را «ظهور و امکانات پیشرفته» می نامیم.
- ✓ پرسش دوم) پس از تشکیل حکومت و از بین رفتن ظالمین، چگونه با این امکانات رفتار می کنند که ما آن را تحت عنوان «حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه» و امکانات پیشرفته» از آن یاد می کنیم. چون آنچه که از سؤال برمی آید مربوط به جهت دوم است، ما به آن می پردازیم:
- ✓ وقتی که حضرت ظهور کردند و با ظالمین جنگیدند و زمین را از وجود ناپاک آنان، پاک کردند و حکومتی بر مبنای عدل تشکیل دادند دیگر در جهان جنگی وجود ندارد و تجاوز هم از بین خواهد رفت و همه دنیا را صلح و امنیت فرا می گیرد. لذا آن دسته از تجهیزاتی که مربوط به امور نظامی می باشند، خود به خود از صحنه کنار می رود چرا که احتیاجی به آن ها نیست.
- ✓ اسلام، دین صلح و آرامش است، اما دسته دیگر از امکانات و پیشرفت ها و تجهیزات بشری که مربوط به امور صنعتی و کشاورزی و بهداشتی و غیره می باشند نه تنها باقی می ماندند و بیش از آنها استفاده بهینه می کنند بلکه آن چه که از روایات برمی آید آن است که به برکت وجود حضرتش این گونه امکانات، گسترش هم می یابد.
- ✓ اساساً باید گفت که اسلام، دین تکامل و پیشرفت در همه زمینه های مادی و معنوی، دنیوی و اخروی می باشد و در مورد تکامل امور دنیوی، آیات و روایات فراوانی داریم از جمله این که خداوند در قرآن کریم می فرماید: «خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا» و ما به بعضی از این پیشرفت ها در زمان حضرتش اشاره می کنیم.

منبع: کتاب ۲۰۰ پرسش و پاسخ پیرامون امام زمان عجل الله تعالی فرجه؛ نوشته سید جعفر موسوی نسب؛ جلد دوم، صفحه ۱۷۶ و ۱۷۷

ایستگاه چهارم: بایدها و نبایدهای تغذیه

درس ۱۳: لواشک (قسمت سوم)

خلاصه مطالب ۲ جلسه گذشته

- ✓ لواشکها در واقع میوه های پخته و خشک شده ای هستند که به دلیل دارا بودن فیبر فراوان، برای افرادی که با مشکلات گوارشی و روده ای مواجه اند، مفیدند.
- ✓ آنتی اکسیدان موجود در همه انواع میوه های خشک از جمله لواشکها باعث دفع سموم و رادیکال های مضر از بدن می گردد.
- ✓ امروزه و در ایران، لواشک یکی از تنقلات خوشمزه و مورد پسند است که حتی به میزهای پذیرایی در مهمانی ها نیز راه پیدا کرده.
- ✓ لواشک های خانگی به دلیل این که پایه تولید آن ها میوه می باشد، از خواص تغذیه ای و درمانی برخوردارند.
- ✓ باید دقت داشت محیطی که در هنگام خشک کردن، لواشک در آن قرار می گیرد، عاری از حشرات موذی و دیگر آلودگی ها باشد.
- ✓ معمولاً در کارخانه ها و یا کارگاه های تولید لواشک، از ترکیب دو یا چند نوع میوه با درجه رسیدگی نسبی که عطر، طعم، رنگ و خواص تغذیه ای و درمانی آنها ظاهر شده، استفاده می شود.
- ✓ انواع آلوها، سیب، گلابی، زرشک، لیمو، زغال اخته و انار از جمله میوه هایی هستند که بر اثر ترکیب آنها با هم، رنگ و طعم لواشک ایجاد می شود.
- ✓ بنا بر نام و طعم میوه ای که بر روی بسته بندی درج شده از اسید سیتریک، اسید مالیک و اسید تارتاریک برای طعم دهنده گی بیشتر استفاده می شود.
- ✓ از نمک برای ایجاد طعم شور و افزایش ماندگاری و از گلوکز و ساکارز برای تعدیل طعم و ترش و شیرین شدن آن استفاده می شود.
- ✓ اینک ادامه مباحث را پی می گیریم.

* لواشک های غیر استاندارد

- ✓ باید حواس تان به لواشک های فله ای و بی نام و نشانی که در بازار موجود است باشد.
- ✓ لواشکها و ترشی هایی که طعم های غیرواقعی و رنگ های جذاب دارند.
- ✓ خوب است بدانید که در بسیاری از این محصولات، پایه اصلی تولید، «میوه» نیست و طعم و رنگی که شما می بینید، غیرطبیعی است!
- ✓ این لواشکها حاوی طعم دهنده ها و رنگ های شیمیایی غیرمجاز، با دوز مصرف بالا هستند.
- ✓ اکثر حجم این محصولات را آرد، نشاسته، اسید و مواد رنگی تشکیل می دهد.
- ✓ در صورت استفاده از میوه در برخی از آن ها، این میوه ها معمولاً نامرغوب، له شده و کپک زده هستند.
- ✓ این محصولات، ظاهری سالم و خوش آب و رنگ دارند و اغلب مصرف کنندگان آن، کودکان و دانش آموزان هستند.
- ✓ متأسفانه افزودنی های غیرمجاز این نوع محصولات، شیمیایی و سمی است و مقدار اندکی از آن می تواند به بروز مسمومیت ها و حساسیت های شدید به خصوص در کودکان در حال رشد منجر شود.

ایستگاه پنجم: با انصاف باشیم و قدرشناس!

* سر ظهر توی یکی از جاده های بیرون شهر، چوپانی رو دیدم که مشغول نماز خوندن بود.

* از دیدن این صحنه لذت بردم. نزدیک تر رفتم و از چوپان پرسیدم: چی باعث شده نمازت رو اول وقت بخونی؟

* چوپان گفت: من وقتی برای گوسفندام «نی» می زنم اونا دور من جمع می شن. بی انصافییه وقتی خدا با صدای اذون، منو صدا می زنه، «بی محلی» کنم ...!

* اگه در حضور شما کسی پرسش رو ۶ بار صدا بزنه ولی جوابی نشنوه. شما درباره اون پسر چی فکر می کنید؟

* اطراف ما هستن افرادی که ۶ بار از جاهای مختلف می شنون:

✓ عجله کن برای نماز (حی علی الصلاه)

✓ عجله کن برای رستگاری (حی علی الفلاح)

✓ عجله کن برای بهترین کار (حی علی خیرالعمل)

اما انگار نه انگار، خدا داره صداشون می زنه ...

ما جزء کدام گروهیم:

۱. می کوشیم نمازهایمان را «اول وقت» اقامه کنیم.

۲. هر زمان، کارهای شخصی مان تمام شد، به یاد نماز می افتیم.

۳. از اطرافیان می پرسیم چقدر برای خواندن نماز، وقت داریم؟

۴. اصلاً برای مان مهم نیست که وقت نماز گذشته ...

«اقامه نماز اول وقت» از نشانه های افراد «با انصاف و قدرشناس» است ...

ایستگاه آخر: یک تکلیف «عصر ظهوری»

با عنایت به خاموشی های اخیر
می کوشیم در منزل، محیط کار،
مؤسسه و هر جا که حضور داریم
در مصرف «برق»
صرفه جویی کنیم.

